

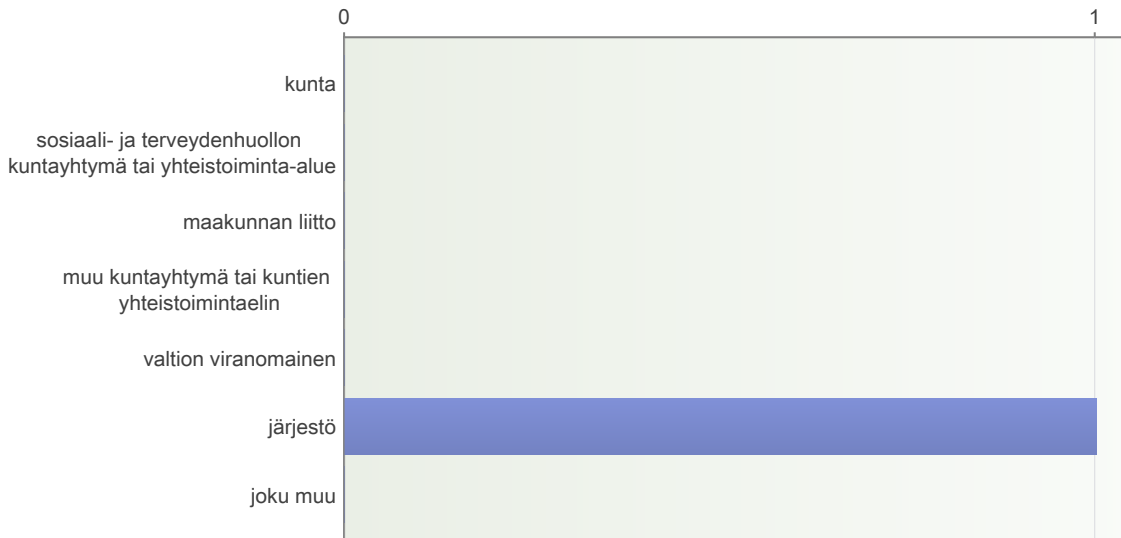
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sosiaalijohto - socialledning ry	Jouni Nummi	Koivulehdontie 16	3.10.2016	hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaisuusarvoa? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien koossa, resursseissa ja alueellisissa olosuhteissa on huomattavat erot ja tästä johtuen väestön terveys- ja hyvinvointierot saattavat maakuntaudistuksen jälkeen kasvaa kaventumisen sijasta. Vapaaseen valintaan liittyen kaupungeissa ja väestökeskityksissä palvelujen vaihtoehdot tulevat kasvamaan samalla kun laajoilla alueilla palvelut jäävät yksinomaan julkisen tarjonnan varaan. On tärkeää, että hyvinvointierojen mahdollinen kasvaminen ei perustu joidenkin väestöryhmien terveyden ja hyvinvoinnin heikkenemiseen palvelujen karkaamisesta johtuen. Vapaa valinta suosii jo lähtökohtaisesti vahvoja valitsemaan kykeneviä ryhmiä.

Nyt lausunolla oleva sote- ratkaisu, jossa sote-järjestämisvastuu siirretään maakunnille, parantaa alueiden välistä yhdenvertaisuutta, mutta väestöryhmien väliseen yhdenvertaisuuteen sillä ei arviomme mukaan ole suoraan vaikutusta.

Saavutettavissa olevien palvelujen käytön erot eri väestöryhmissä ovat Suomessa suuret.

Valinnanvapausmalli voi toteutumistavasta riippuen jopa heikentää

yhdenvertaisuutta siten, että jo tällä hetkellä palvelujen piirissä olevien väestöryhmien pääsy palveluihin

paranee entisestään kun taas palvelujen tarpeessa olevien - mutta niitä vähän käyttävien ryhmien - palvelut

eivät faktisesti parane. Valinnanvapausmalli tulee valmistella siten, että se ei johda rajallisten resurssien kohdentumiseen laajenevasti käyttäjäryhmiin, joilla on jo ennestään hyvät sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Keskeinen riskien hallinnan tekijä on valinnanvapausmallin käytännön toteutus ja sen niveltäminen kokonaisuudistukseen. Tämän täytyy tapahtua suunnitelmallisesti ja sisältää riittävän ennakoivat vaikutusarvioinnit erityisesti palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kokonaisuutena palvelun järjestämisen integraatio kokoamalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu ja julkinen tuottamisvastuu pääosin 18 maakunnalle tarjoaa mahdollisuuksia resurssien käytön tehostamiselle, päällekkäisyyksien poistamiselle sekä tehokkaille palveluprosesseille.

Kustannusten kasvun hillinnän kannalta kokonaisuuteen liittyy kaksi merkittävää tekijää: vapaan valinnan toteutusmalli sekä tulevaisuuden palvelulupauksen sisältö. Vapaa valinta tulee toteuttaa siten, että palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus rajataan maakunnan tai sen palvelulaitoksen toteutettavaksi viranomaistyöksi. Mikäli vapaan valinnan toteuttamismallissa palvelutarpeen arvio irrotetaan järjestämis- ja rahoitusvastuusta joltakin osin tai kokonaan, tulevat kustannukset todennäköisesti kasvamaan.

Palvelulupauksen tulisi perustua ensisijaisesti vahvistettuun maakuntastrategiaan eikä pelkästään nyt kuvatulla tavalla ennalta säädettyyn lainsäädäntöön.

Maakuntarahoituksen mekaaniset lakiin sidotut ja ennakkoon lukkoon lyödyt leikkurit eivät ole toimiva ratkaisu. Julkisen talouden suunnitelman ja maakuntatalousohjelman yhteydessä voidaan vuosittain päättää olosuhteisiin sopeutetuista toimenpiteistä säästötavoitteen saavuttamiseksi.

Lakiesitykset on kirjoitettu järjestämisen ja tuottamisen eriyttämisen pohjalta. Sen lisäksi, että järjestämisen ja tuottamisen roolit ovat lakiesityksissä epäselvät maakunnan sisällä (maakunta – palvelulaitos – yhtiöt), puuttuvat lakiesityksistä käytännössä kaikki järjestäjiä ja tuottajia koskevat taloudelliset insentiivit. Hyvän kustannus-laatu –suhteen saavuttaneita maakuntia tulisi palkita taloudellisesti.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Itsehallinnon elementit, jotka Suomi on ratifioinut, on määritelty Euroopan paikallishallinnon peruskirjassa. Perustettavissa maakunnissa on kysymys perustuslain 121 §:n 4 momentissa säädetystä itsehallinnosta kuntia suuremmilla itsehallintoalueilla, josta säädetään lailla. Esitykseen sisältyvä lainsäädäntö kuitenkin rajoittaa itsehallintoa merkittävästi.

Suoraan vaaleilla valittu maakuntavaltuusto toteuttaa oma itsehallintoansa kuntia laajemmalla alueella laissa säädetyllä tavalla. Itsehallinnon rajoitteena on tiukka valtion ohjaus ja rahoitus. Maakunnat ovat vahvoja organisaatioita, mutta niiden itsehallintoa rajoitetaan ja ohjataan suoraan lainsäädännöllä enemmän kuin nykyisiä kuntia.

Demokratia toteutuu, mutta itsehallinto on liian tarkasti rajoitettu. Mikä merkitys on vaaleilla valitulla valtuustolla, jonka päätösvalta on pääosin valtiolla? Nyt pitäisi luottaa siihen, että maakuntavaltuustot kykenevät luomaan omat maakuntastrategiansa ja niiden jalkautukset niin, että valtion ohjaus keskittyy vain (hyvinvointi) poliittisesti

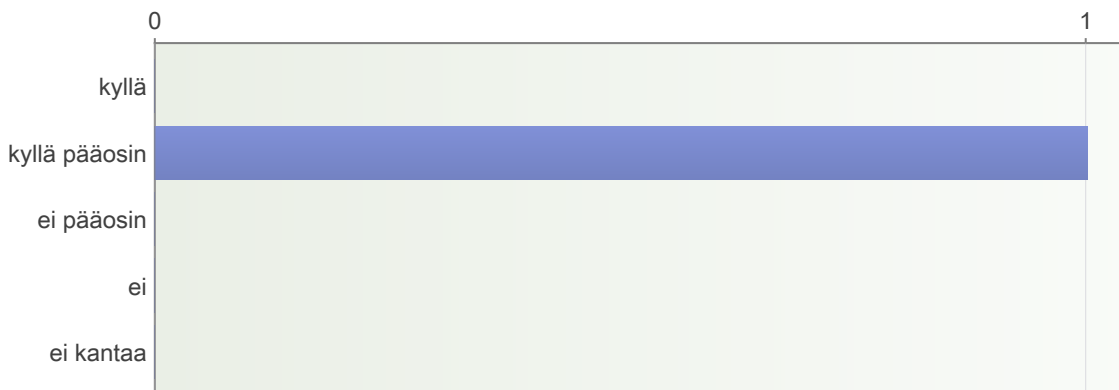
strategisiin kysymyksiin eikä määrää suoraan kaikesta operationaalisesta toiminnasta.

Maakuntien itsehallintoa rajoittaa myös laajan valinnanvapauden mukanaan tuoma markkinaohjaus. Yleisemminkin ehdotetussa rakenteessa perinteinen hallinnollinen ohjaus väistyy ja siirrytään huomattavasti aikaisempaa enemmän markkinoiden kautta tapahtuvaan ohjaukseen, sopimusohjaukseen ja omistajaohjaukseen. Ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kokonaisuus ja sen vaikutukset uudistukselle asetettuihin maakuntien toimintaan ja kansanvaltaisuuteen liittyvien tavoitteiden toteutumiseen hahmottuvat esityksessä huonosti.

Asukkaiden osallistumisoikeuksia koskeva sääntely maakunnissa vastaa kuntalain sääntelyä. Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralle osallistumiselle. Tähän yksityiskohtaan ehdotus maakuntalaiksi antaa toimivat puitteet.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lakiluonnoksen säännökset vastaavat pitkälti kuntalain sääntelytapaa ja ne antavat hyvän ja kuntatasolla koetellun pohjan maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalakiluonnoksessa maakunnille on säädetty yhteensä 25 lakisääteistä

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

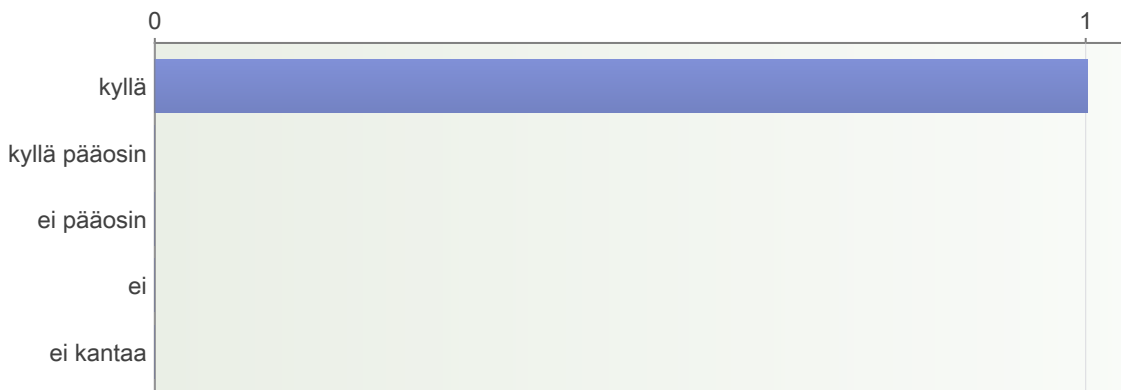

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntalakiluonnos vastaa kuntalain sääntelyä. Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralla osallistumiselle. Ehdotus antaa siihen toimivat puitteet. Esityksen 23§ antaa riittävän monipuoliset puitteet asukkaiden sekä palvelun käyttäjien monipuoliselle osallisuudelle.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

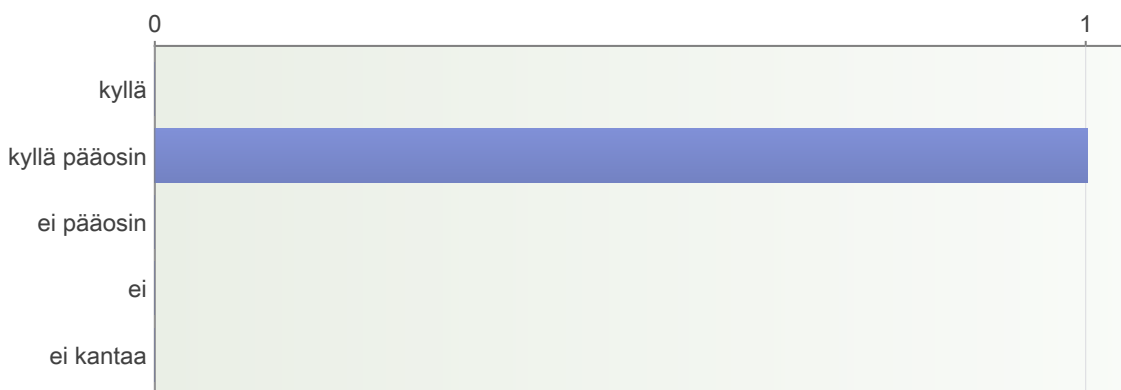

Avoimet vastaukset: kyllä

- Palvelulaitosrakenne on tarpeellinen läpinäkyvyyden lisäämiseksi monituottaja-mallissa.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Rahoituksen yleiskatteellisuudesta johtuen mallia voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Yleiskatteellisuuden myötä maakunnille jää ainakin jonkinlainen mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

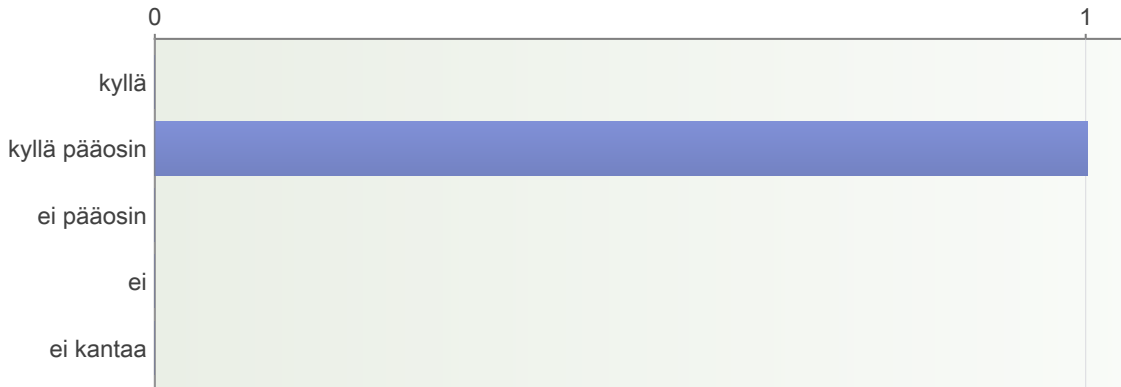
Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi eri tavoin järjestettyjen palvelun juridiset suhteet. Esimerkiksi 8 § Palvelujen tuottaminen ja 9 § Tuottamista koskevan vastuun toteuttaminen ja sen valvonta jäävät epämääräisiksi - samoin niiden suhde vapaan valinnan piirissä oleviin palveluihin. Pykälissä käytetään termiä "palvelujen hankkiminen" ja 9 §:ssä edellytetään, että maakunnan tulee ottaa muiden tuottajien kuin maakunnan palvelulaitoksen kanssa tehtäviin sopimukseen maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseksi tarvittavat määräykset. Kysymykseksi jää, edellytetäänkö maakunnalta siten kaikkien järjestämisvastuun piiriin kuuluvien palvelujen osalta palveluntuottajien hankintamenettelyä sekä em. prosessiin liittyen sopimusten laatimista?

Maakunnalle on ko. lakiluonnoksessa asetettu erittäin laaja vastuu palvelujen järjestämisestä sekä asiakkaan palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta (7 §). Lakiluonnoksen 9 § hahmotellut valvontakeinot ovat em. velvoitteeseen nähden yleisellä tasolla.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

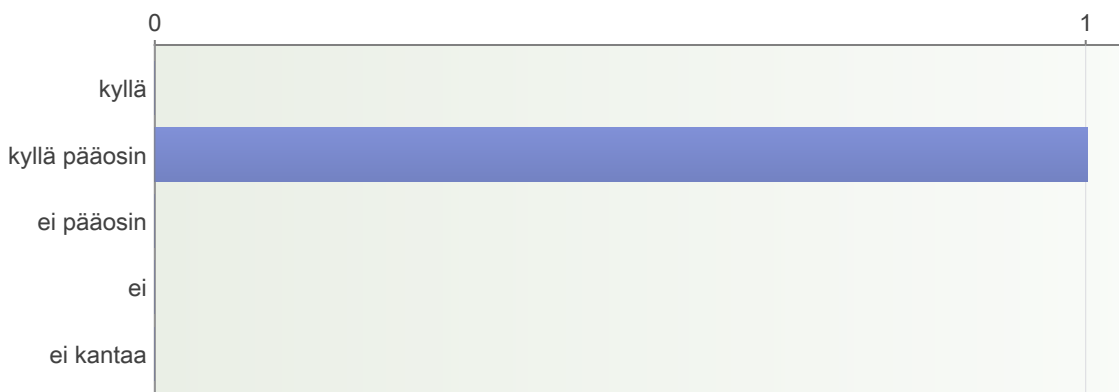

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Palvelujen tarkasteleminen hajautettuina ja koottuina erityisosaamisen palveluina on perustaltaan tarkoituksen mukainen, mutta samalla on huomioitava sekä palvelujen jakelukanavien muutos (kuten esim. digitalisaatio, liikkuvat palvelut ja kotona käytettävät palvelut), että maakunnan väestön alueellinen kehitys ja toimintaympäristön rakenteen kehitys pitkällä aikavälillä.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

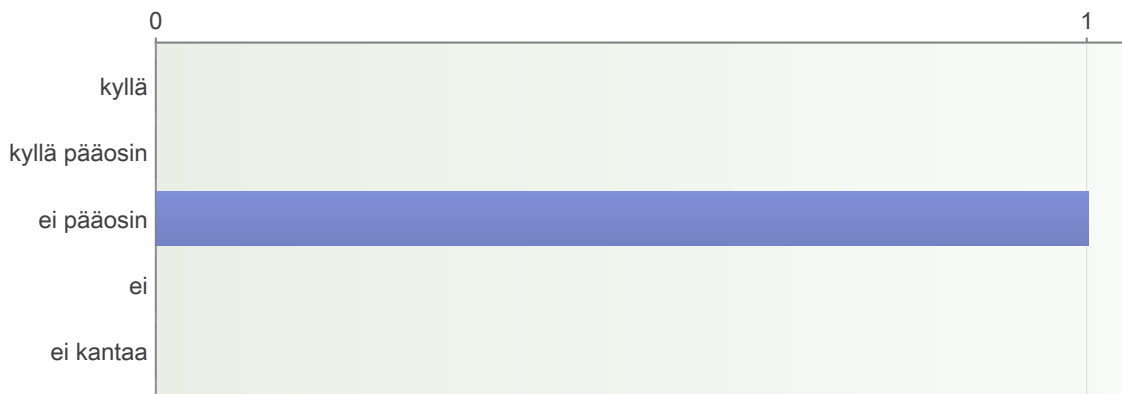

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Peruseriaatteena maakuntaa laajempien kokonaisuuksien sopiminen 5 yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen puitteissa on merkittävästi toimivampi ratkaisu kuin kaavamainen 18/12/5 -mallinen valtakunnallinen asetussäätely koskien yksityiskohtaisia hoitoja ja toimenpiteitä. Viiden alueen yhteistyösopimus on riittävä pohja toimivan työnjaon ja tarkoituksenmukaisen resurssien käytön varmistamiseksi. Asetuksin määritellyllä työnjaolla kavennetaan merkittävästi sekä maakunnan itsehallintoa että palvelurakenteen tarkoituksenmukaista toteuttamista yhteistyöalueilla. Suurempiin kokonaisuuksiin koottavista palveluista koskevasta sääntelystä tulee voida poiketa, mikäli alueellisten tarpeiden mukainen palvelu (esimerkiksi päivystyksen ylläpito) sitä edellyttää.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

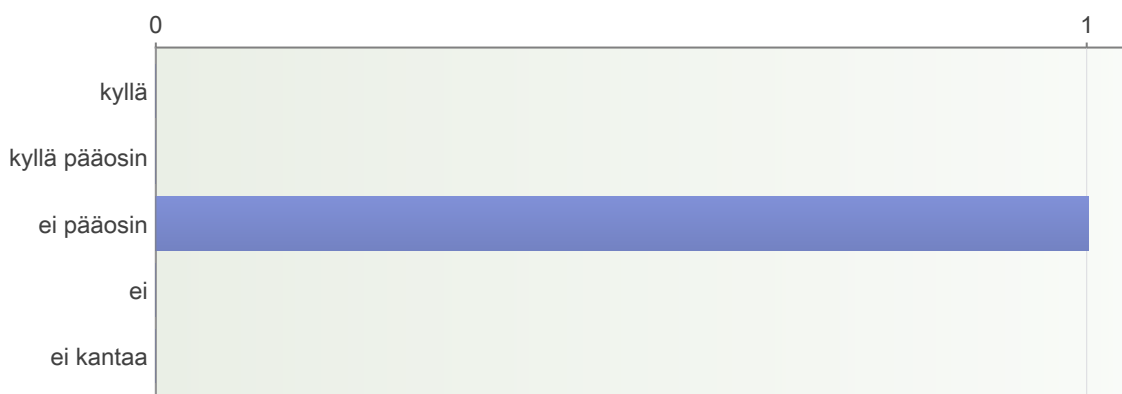

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Integraation toteutuminen on asiakkaan saaman palvelun, palvelun vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden kannalta erittäin tärkeää erityisesti paljon palveluja käyttävien kansalaisten palvelukokonaisuuksien näkökulmasta.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

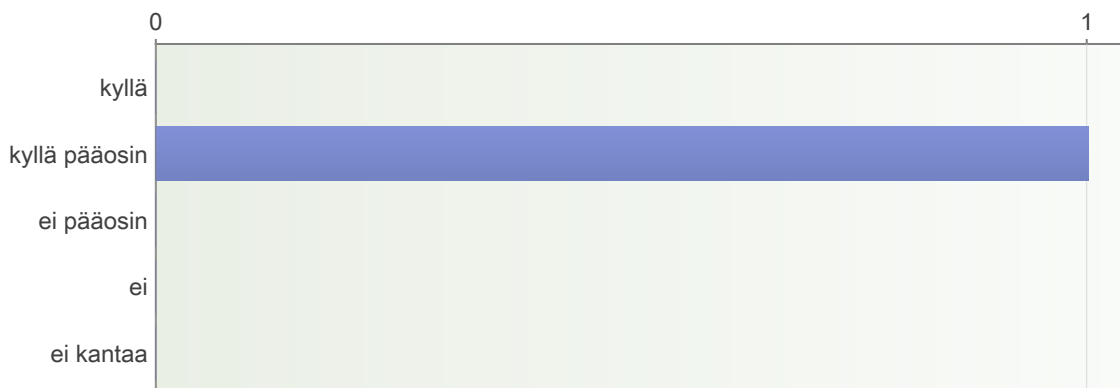
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategisesti merkittäviin kohteisiin.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

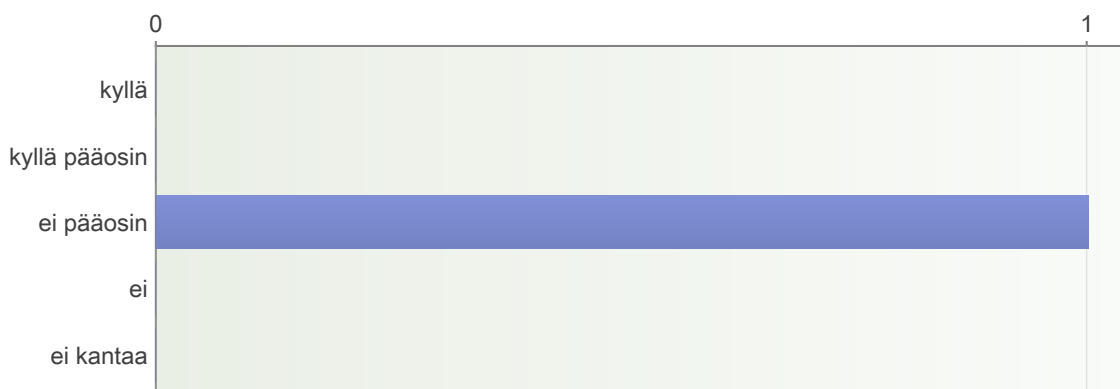

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tuottamisen ja järjestämisen erottelu maakunnan palvelulaitoksen sisällä on valmisteltava huolellisesti ja työnajon on oltava selkeä. Valmisteluun on tarvittaessa säädettävä vaalikauden mittainen aika, jonka jälkeen vasta päästään esimerkiksi yhtiöittämään tulevan valinnanvapauden mukainen palvelutoiminta.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Yhtiöittämisvelvollisuus vapaan valinnan piirissä olevien julkisten palvelujen osalta (118§) ei ole perusteltu kestävästi eikä yhtiöittämisvelvollisuutta tulkita samalla lailla muissa Euroopan maissa. Tässä yhteydessä on

huomioitavaa, että maakunnalla on palvelujen rahoitus-, järjestämis- ja toteuttamisvastuu palveluista myös niissä tilanteissa ja niillä alueilla, joissa markkinat eivät tuota vapaan valinnan piirissä olevia palveluita.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Valtion kontrollia maakunnan toiminta kohtaan tulee vähentää. Strategisten tavoitteiden linjaus riittää, jolloin maakunnat itse voivat päättää oman asiantuntemuksensa mukaisesti alueensa toiminnasta. Valtion kattava kontrolli uhkaa kääntyä itseään vastaan: Tulevien maakuntien itsehallinto jää niin ohueksi, että koko tärkeän reformin läpimeno on uhattuna.

Järjestämislain 15§ mukainen palvelulupaus on lähtökohtaisesti myönteinen tekijä, joka lisää läpinäkyvyyttä palvelun käyttäjien suuntaan maakunnan järjestämiin palveluihin liittyvistä tavoitteista ja palveluprosesseista.

Hyvinvointipalveluissa paras ja vaikuttavin lopputulos syntyy kuitenkin useimmissa tapauksissa palvelun antajan ja palvelun käyttäjän tekemistä toimenpiteistä. Palvelu luo usein edellytykset hyvinvoinnille, mutta palvelun käyttäjän omat toimet vaikuttavat lopputulokseen myös erittäin merkittävästi. Kuntoutuminen ei useinkaan perustu vain kuntoutukseen vaan hyvä lopputulos saadaan vain kuntoutuksen ja kuntoutujan omien toimien yhteisvaikutuksella.

Lainsäädäntökokonaisuus ei ole vielä selvillä. Vapaan valinnan lainsäädännön pitäisi sisältyä kokonaisuuteen ennen perusteltujen lausuntojen pyytämistä.

Esitetty maakunnallinen toimintarakenne on aika monimutkainen ja lisää päällekkäistä byrokratiaa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuu kuntien ja maakunnan välillä jää vielä jossain määrin epäselväksi.

Yhteistyöalueiden toiminta pitäisi olla koordinoivaa ja sopimukseen perustuvaa.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

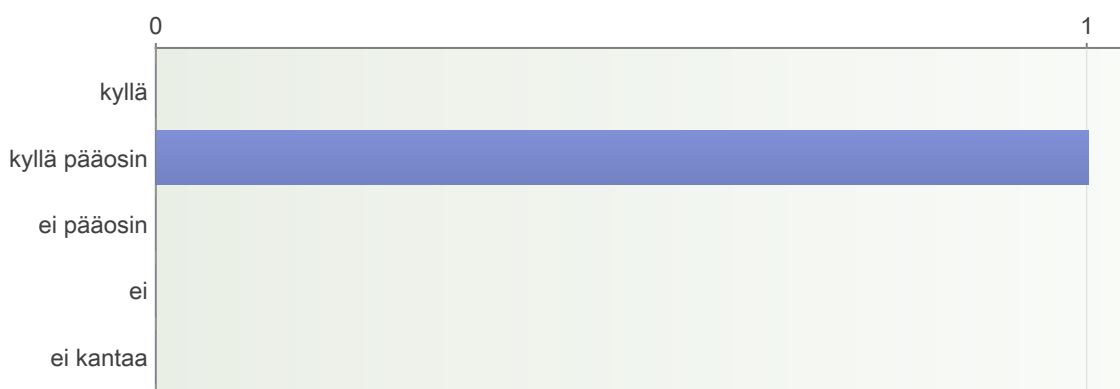

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valmistelutoimielimelle on varmistettava riittävä rahoitus valtiolta maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen ajaksi.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

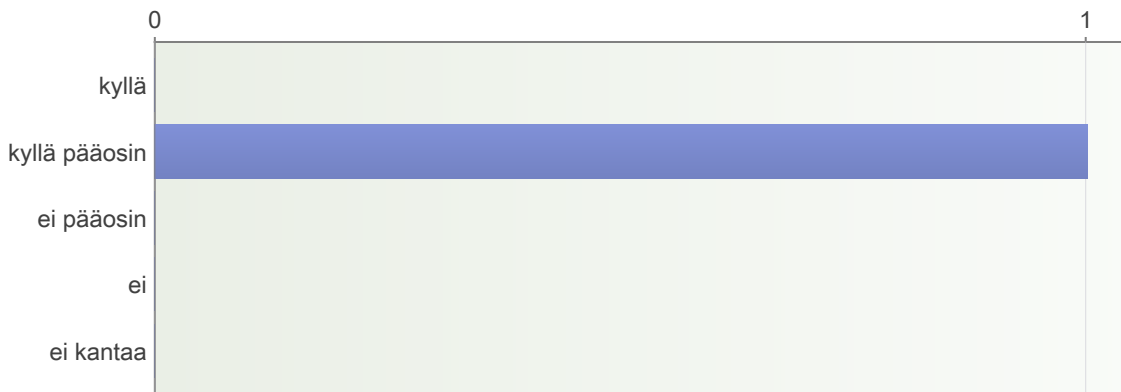

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ehdotettu liikkeenluovutus on kannatettava periaate sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön siirtymiselle mukaan lukien tukipalvelujen henkilöstö.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

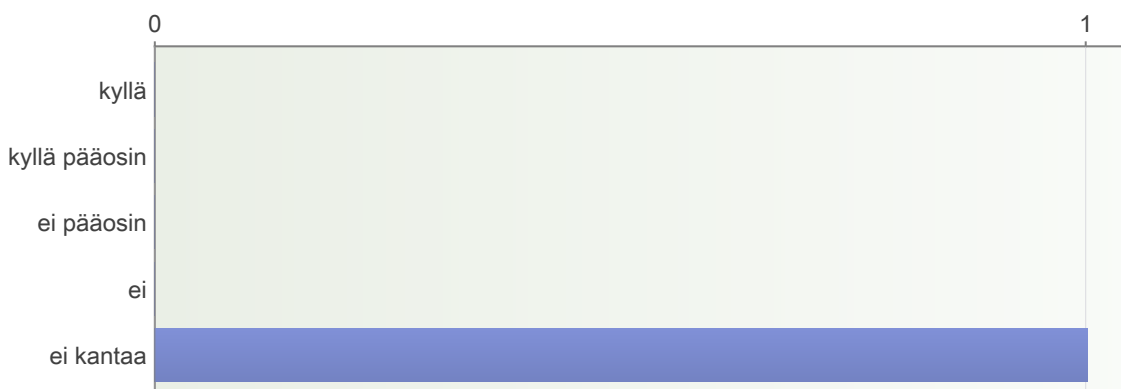
- Lakiesitys perustuu nk. suppeaan jakautumismalliin, joka on perusteiltaan toimiva tapa varmistaa maakunnan toiminta. Keskeistä on kuitenkin varmistaa se, että maakunnan kannalta tarpeettomat kiinteistöt eivät muodosta kunnille kohtuutonta taloudellista riskiä.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

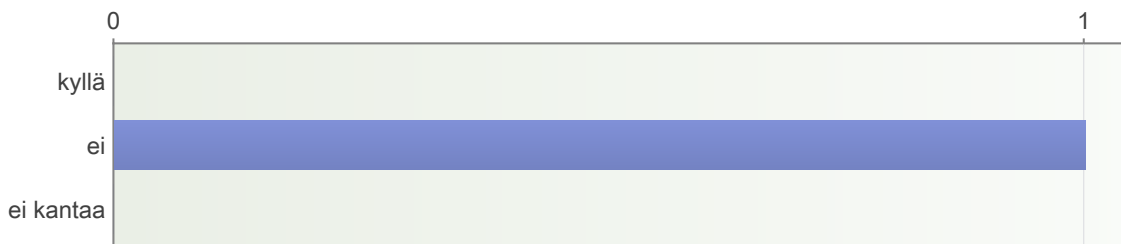
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Siirtymäkauden tulisi olla maakuntavaltuustokauden mittainen eli neljä vuotta. Mikäli joku maakunta ehtii toteuttaa yhtiöittämisen ennen määräaikaa, on sekin mahdollistettava. Yhtiöittämisen valmisteluun sisältyy erittäin suuri henkilöstön siirto-operaatio, joka pitää valmistella huolella.

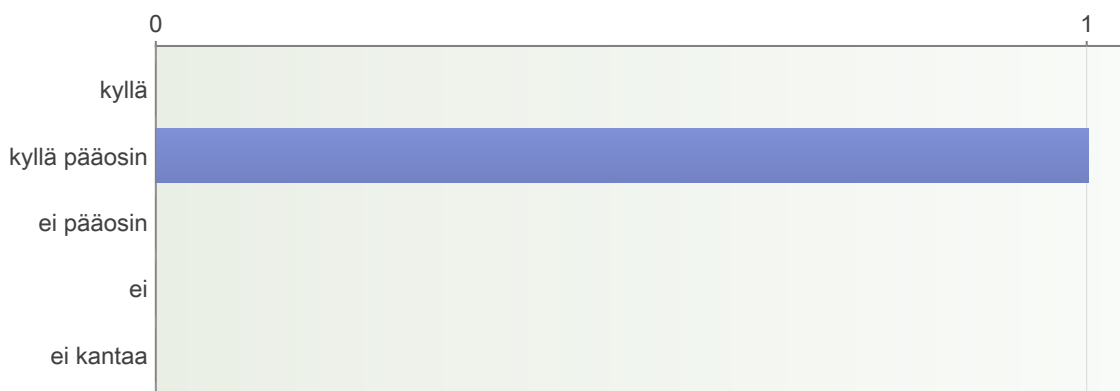
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Voimaanpanolain perusteena on se, että kuntien ja vapaaehtoisten kuntayhtymien irtain omaisuus ja sopimukset siirtyvät maakunnalle. Lainsäädännön valmistelussa on huomioitava erityisen tarkasti esimerkiksi kuntien/kuntayhtymien ja yksityisten yritysten kesken mahdollisesti perustettujen yhteisyritysten tilanne, joille on palvelusopimuksin osa- tai kokonaisulkoistettu palveluja. Lainsäädännössä on erityisesti varmistettava, että nyt valmisteilla oleva lainsäädäntö ei ole ristiriidassa osakeyhtiölain tai sopimusoikeuden kanssa siten, että kuntien/kuntayhtymien osakkeiden siirroista maakunnalle ei noudateta luovutusmenettelyä tai niihin ei sisälly taloudellisia velvoitteita tuleville maakunnille. Erityisesti on varmistettava että:
  - maakunnalle siirtyy yhteisyritysten osakkeet vastikkeetta
  - yhteisyritysten osakkeiden siirtoon maakunnalle ei toteuteta lunastusmenettelyä tai muita osakassopimuksen velvoitteita
  - rajoituslain mukainen palvelusopimusten irtisanomismahdollisuus toteutuu aidosti ilman sanktioita

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

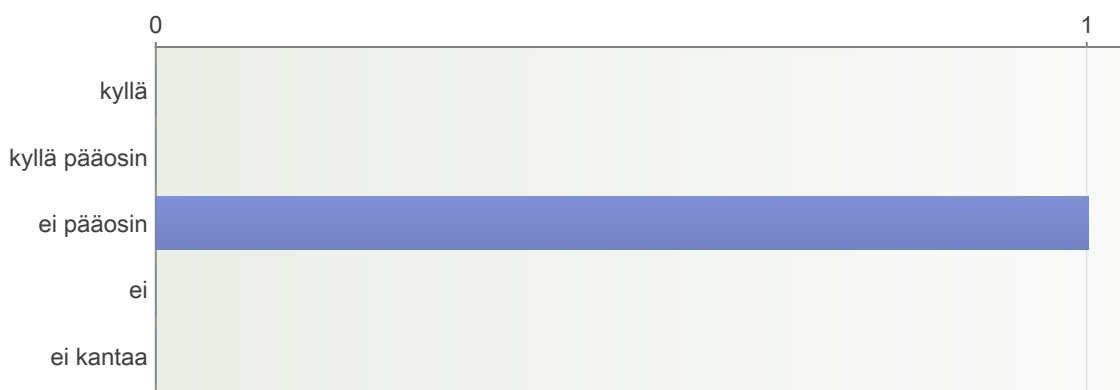

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lähtökohtaisesti itsehallinnon elementtinä on oikeus päättää tuloistaan (verotusoikeus). Valtion rahoitus sekä tiukaksi määritelty rahoituskehys kaventavat merkittävästi maakuntien itsehallinnon alaa. Rahoitusperiaatteena lakiesityksissä oleva pääosin (89%) tarveperusteinen erilaisilla kertoimilla painotettu rahoitusmalli on kuitenkin oman verotusoikeuden jälkeen seuraavaksi paras maakunnan rahoitusmuoto, joka mahdollistaa luontevalla tavalla kantokyvyltään erilaisten alueiden tasapainoisen rahoituksen sekä alueiden eroja tasaavan mekanismin. Rahoitusmalli on laskennallinen ja mekaaninen. Sen osana ja lisänä tulisi käydä valtion ja maakunnan välinen vuosittainen rahoitusneuvottelu, joissa pitää olla mahdollisuus rahoituksen tarkistamiseen, mikäli maakunnan olosuhteet sitä edellyttävät.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

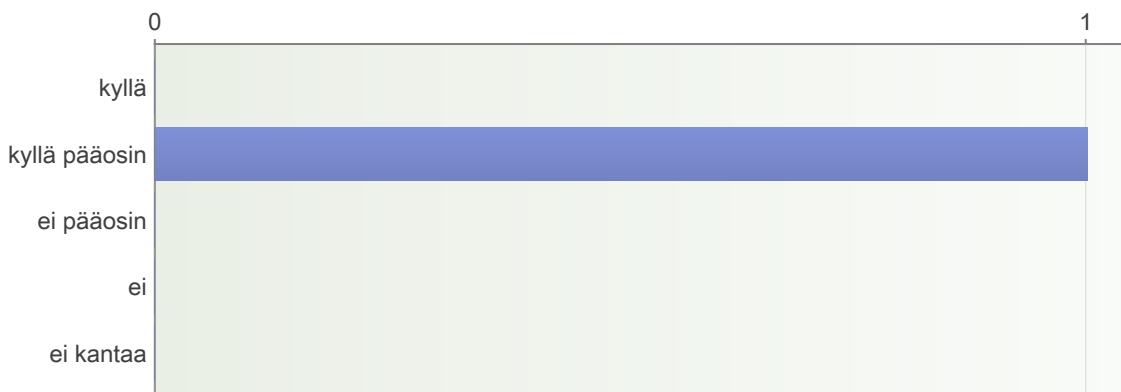

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

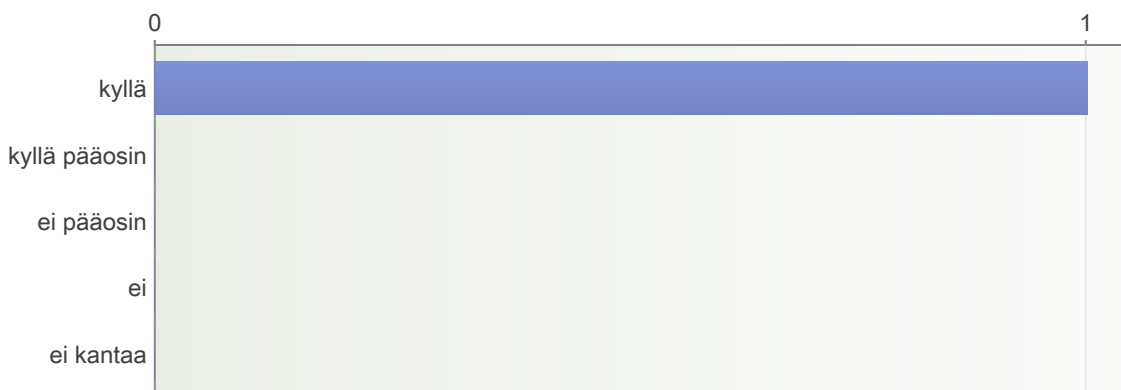

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tarvetekijät on määritelty monitahoisesti. Rahoitusmallin ja tarvetekijöiden käyttöönotto edellyttävät jatkuvaa arviointia ja parantamista, kun rahoitusjärjestelmästä saadaan kokemuksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

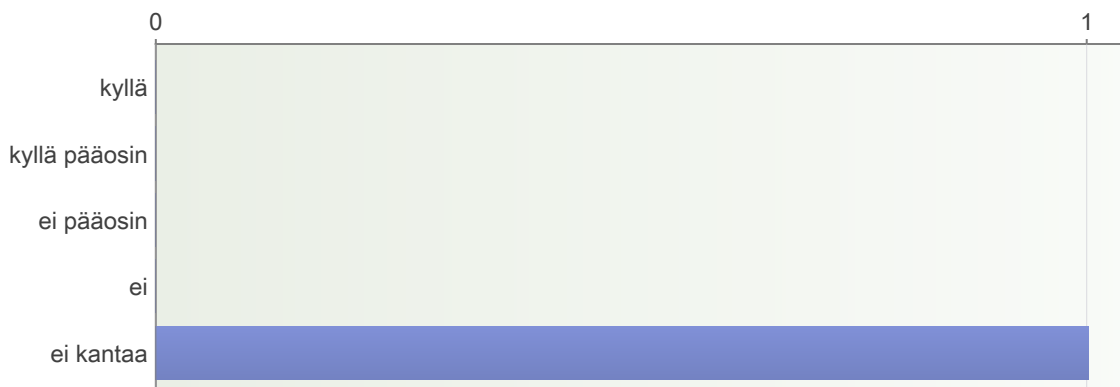
Avoimet vastaukset: kyllä

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

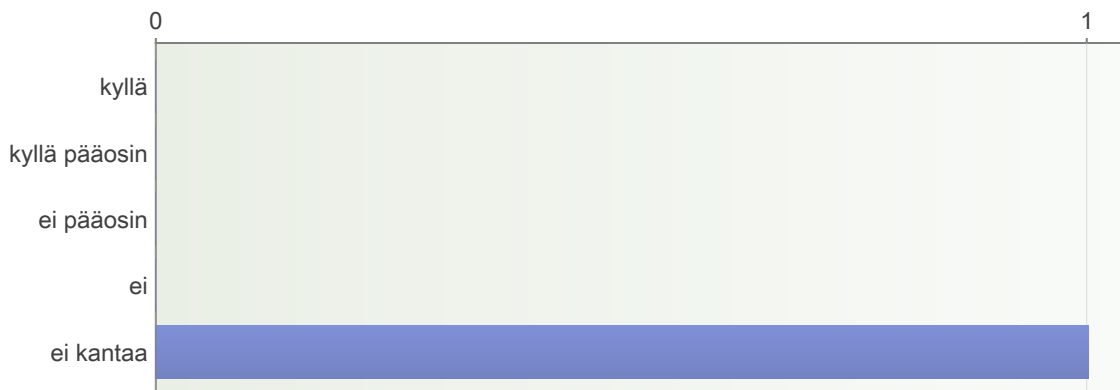

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

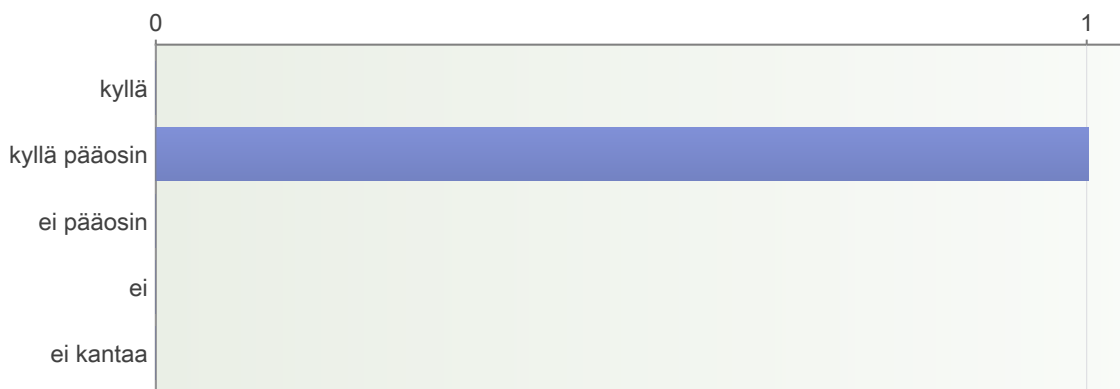
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

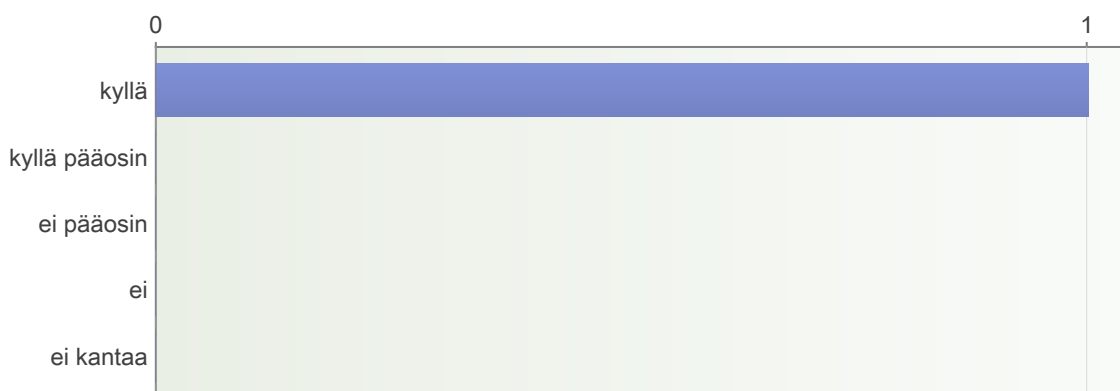

Avoimet vastaukset: kyllä

- Sääntely on kunnista ja kuntayhtymistä siirtyvän henkilöstön osalta tarkoituksenmukaista, koska työnantajaedunvalvontaan ei ehdotuksen mukaan tulisi muutoksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakunnan ehdotetaan olevan Kevan jäsenyhteisö, ja tämä sääntely olisi tarkoituksenmukaista eläkkeiden rahoittamisen kannalta. Esityksessä on myös otettu huomioon se, että yhtiöittämissitilanteissa yhtiöille

säädettäisiin velvoite huolehtia lisäeläkkeiden säilymisestä.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauteen ja yhtiöittämiseen liittyvät merkittävät riskit henkilöstölle. Esityksen yleisperusteluissa todetaan, että jatkossa henkilöstön asemaan ja palvelussuhteen ehtoihin voi vaikuttaa palvelutuotannon erottaminen järjestämistehtävästä sekä maakunnan oman palvelutuotannon osittainen yhtiöittäminen sekä erityisesti valinnanvapausjärjestelmän myötä lisääntyvä yksityisen palvelutuotannon osuus julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Edelleen esityksessä todetaan, että henkilöstöön sovellettavat työehtosopimukset voivat tällöin vaihtua ja muutoksella on vaikutuksia palvelussuhteen ehtoihin. Tämä on merkittävä henkilöstöä koskeva riski, minkä osalta esityksen vaikutusarviointi on puutteellista, koska esitys vapaan valinnan sääntelyksi ei ole vielä lausunnolla.

Väliaikaisen toimielimen yhteistoiminta. Esityksen yleisperustelujen mukaan uudistuksen edellyttämät henkilöstöjärjestelyt valmistellaan yhteistoiminnassa maakuntien, kuntien ja kuntien henkilöstön edustajien kanssa. Voimaanpanolain 16 §:ssä säädettäisiin yhteistoiminnasta maakuntia perustettaessa. On tärkeää, että myös väli aikaishallinnolle säädetään ehdotuksen mukainen velvollisuus noudattaa yhteistoimintalain periaatteita.

Maakunnan valtakunnalliset palvelukeskukset. Voimaanpanolain 5 luvussa säädettäisiin maakuntien palvelukeskuksista. Esitettyssä sääntelyssä jää epäselväksi, miten ja millä reunaehdoilla keskukset muodostetaan ja kuka sen organisoii. Edelleen epäselväksi jää, miten palvelukeskukset vaikuttavat henkilöstön asemaan. Lisäksi esityksen perusteet valtakunnallisten palvelukeskusten tarpeelle eivät ole riittävät; tarkoituksenmukaisempaa olisi, että maakunta päättää itse omista tukipalvelutarpeistaan. Tukipalvelujen keskittäminen ei myöskään saa johtaa yksinkertaisten tukipalvelutehtävien siirtymiseen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön vastuulle.

Ei irtisanomissuojaa. Esityksen yleisperusteluiden mukaan irtisanomissuoja on uudistuksen yhteydessä tarpeeton, koska etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa toimivista ammattihenkilöistä on monin paikoin pulaa. Lisäksi mahdollinen irtisanomissuoja tarkoittaisi esityksen mukaan, että maakuntiin siirtyvä henkilöstö olisi paremmassa asemassa kuin yksittäisissä kunnissa hallintotehtävissä työskentelevä henkilöstö, jonka määrälliseen tarpeeseen uudistus voi myös vaikuttaa.

Lainsäädännön soveltamisen ongelmakohdat. Esitettyssä lainsäädännössä on useita kohtia, joiden soveltaminen ei ole yksiselitteistä ja joihin tarvitaan ohjeistusta. Miten tapahtuu esimerkiksi henkilöstön siirto maakuntaan (virkojen perustaminen ja työsuhteisiin siirto)? Edelleen työn vaativuuden arviointiin ja palkkojen harmonisointiin tarvitaan selkeät linjaukset.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

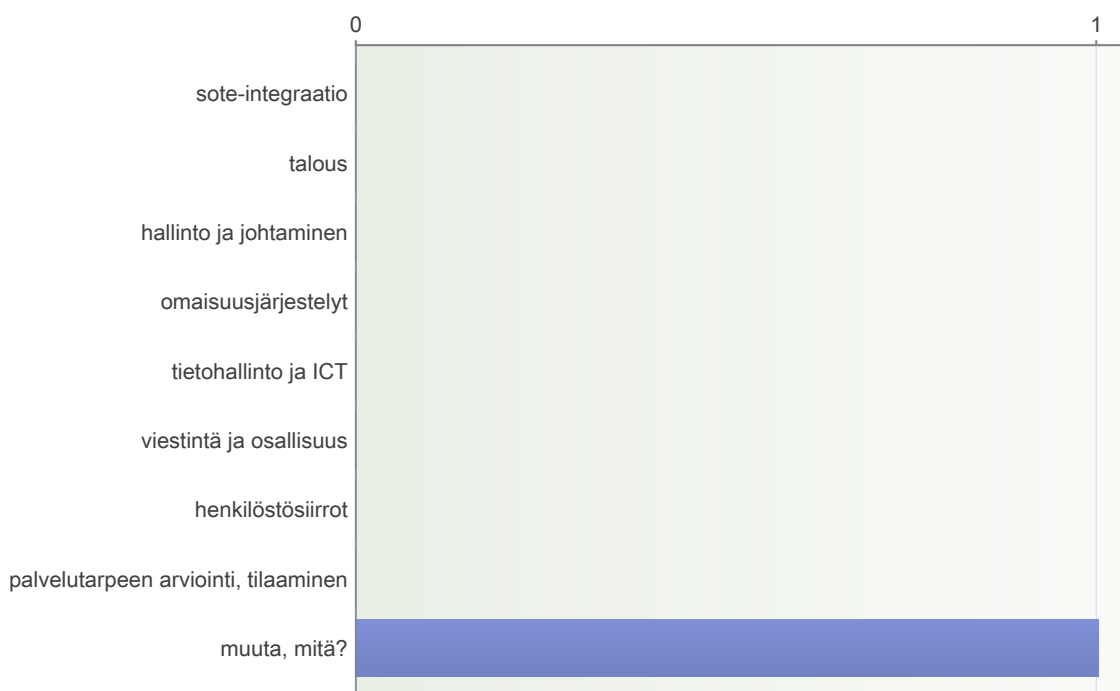
Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Uudistus on erittäin laaja ja monimutkainen. Tukea tarvitaan uudistuksen kaikissa aiheissa ja vaiheissa.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sote- ja maakuntauudistus on tehtävä. On toivottavaa, että uudistus etenee ja toteutuu esitetyllä aikataululla, mahdollisine siirtymäaikoineen. Uudistuksen lähtökohdat ja tavoitteet ovat oikeat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation sisällä on turvattava sosiaalihuollon ja –palvelujen johtamisen kokonaisuus, jossa hyödynnetään sosiaalijohdon osaamista ja kokemusta. Tällä hetkellä uudistuksen painopiste on edelleen terveydenhuollon palvelujen organisoinnissa.

Lainsäädäntökokonaisuus ei ole vielä selvillä, joten lakipaketin lausuminen on haasteellista. Vapaan valinnan lainsäädännön pitäisi sisältyä kokonaisuuteen.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.